

Lessenserie over variatie op ons bord

Momenteel start een pilot met een lessenserie over ons voedsel, de oorsprong ervan en de relatie die we hebben met eetbare planten en dieren. De kinderboerderij is dé plek om kinderen informatie te geven over voedsel. Wat eten dieren? Wat eten mensen? Waarom eten mensen dieren? En wat betekent variatie in planten en dieren voor ons voedsel? De serie is dan ook speciaal voor educatieboerderijen en NME's (centra voor natuur- en milieueducatie) bedoeld.

NME Amstelveen/Speelboerderij Elsenhove, Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) en het Centrum voor Genetische bronnen (CGN) zijn een samenwerking aangegaan om een reeks lessen te laten ontwikkelen door Veldwerk Nederland, speciaal voor kinderboerderijen. Ieder met een eigen insteek. NME Amstelveen/Speelboerderij Elsenhove wilde de thema's voeding, beweging, energie en landbouw-huisdieren behandelen. De SZH legt het

accent op de relatie tussen zeldzame rassen en duurzame voedselproductie en het CGN heeft als insteek biodiversiteit, de link tussen de natuur en ons voedsel.

Doel van de lessen

Mensen, planten en dieren hebben een lange geschiedenis met elkaar. Onze verre voorouders verzamelden zaden van een aantal plantensoorten en kweekten die bij huis op. Zo zijn de akkerbouwgewassen,

groenten en fruitbomen ontstaan die we nu kennen. Vervolgens maakten ze een aantal diersoorten tam en zijn die bij huis gaan houden. Dat zijn uiteindelijk onze boerderijdieren geworden.

Die bij huis gehouden planten en dierrassen leveren dagelijks een belangrijke bijdrage aan ons voedsel, zonder dat we het beseffen. We willen met de lessenserie 'Variatie op ons bord' uiteindelijk bereiken dat kinderen zich daarvan bewust worden.

Overzicht lessenserie

In de inleiding op de lessen staat hoe de lessen opgebouwd zijn en hoe ze gebruikt kunnen worden. Voor elke les is er een docentenhandleiding en een set werkbladen voor kinderen gemaakt.

De serie bestaat uit drie lessenreeksen:

- Eten en gegeten worden (onderbouw);
- Met een appel en een ei (middenbouw);
- Leven van de koe (bovenbouw).

De les 'Leven van de koe' is ook geschikt voor een bezoek aan een rundveebedrijf.

Kerdoelen

Scholen moeten kunnen aangeven dat ze tijd investeren in activiteiten die een bijdrage leveren aan basiskennis en aan de voorbereiding op de Cito-toets.

Daarom zijn de lessen zo ontwikkeld dat ze aansluiten bij de kerndoelen natuur en techniek:

- kerndoel 40: De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

Voor groep 3/4: Eten en gegeten worden

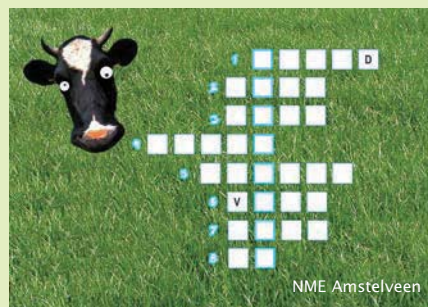
Op de boerderij gaan de kinderen aan het werk met opdrachten zoals:

- Het zoeken en bekijken van tarwe en het maken van meel. Vervolgens brengen ze het proces van graan naar brood in kaart.
- Het bekijken van het eten en drinken van een konijn, kip, schaap of koe. Wat eten zij en hoeveel? En wat eten wij weer van deze dieren?

Voelboxen en kunstmelkkoeien met uiers geven een extra dimensie aan deze les. Het aspect bewegen krijgt ook de ruimte met een spel zoals de bijendans.

Aan het eind van de les komen alle antwoorden van de opdrachten samen in een woordweb.

Een woordweb

Voor groep 5/6: Met een appel en een ei

De les 'Met een appel en een ei' gaat over appels en kippen. Welke kleuren en maten hebben ze? Hoe smaken de ver-

Hollandse kriel, altijd populair geweest op een boerenerf

Appels proeven

schillende appels? De kinderen ontdekken de grote variatie in fruit- en dierrassen die er is. Ze komen erachter dat wij al die verschillende kippen gefokt hebben en appels gekweekt met een specifiek doel. Aan het eind van de opdracht bakken ze samen van eieren en appels een heerlijke pannenkoek of appeltaart.

Voor groep 7/8: Leven van de koe

Het lijkt zo vanzelfsprekend dat we boter en kaas in de supermarkt kunnen kopen. Maar in deze les ontdekken de leerlingen het échte verhaal achter ons voedsel. Van onze voorouders die noten en andere vruchten verzamelden en door de jacht zichzelf van vlees voorzagen tot het houden van dieren en kweken van granen.

Het laat ook zien hoe we de veehouderij ingericht hebben in de loop der jaren en welke keuzes er gemaakt zijn voor bijvoorbeeld een bepaald type koe.

Tijdens een boerderijbezoek komen ze achter de verschillende typen houderijen. Ze kunnen aangeven welk type bedrijf

voor hen favoriet is en waarom. Dat vertellen ze dan aan elkaar aan het eind van de dag in de klas met een mooie presentatie, gemaakt op de computer.

Lakenvelder, het ras dat bij kastelen hoort

- kerndoel 41: De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.
- kerndoel 44: De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik.

Maatwerk en voorwaarden

De in de pilot opgedane ervaringen worden nog in de serie verwerkt en dan kan deze in definitieve vorm de wereld in. De lessen zijn zo gemaakt dat een educatief medewerker of een leerkracht er snel mee aan de slag kan. Natuurlijk moet het materiaal dat erbij nodig is, gezocht of gemaakt worden voordat de les daadwerkelijk aan een school kan worden aangeboden.

Omdat de lessen op elke kinderboerderij gegeven moeten kunnen worden, kan men zelf eventuele aanpassingen maken in een digitale uitvoering in Word, uiteraard met een vermelding in de docentenhandleiding dat het een les is die gebaseerd is op het materiaal dat in opdracht van NME Amstelveen/Speelboerderij Elsenhove, Stichting Zeldzame Huisdierrassen en het Centrum voor Genetische bronnen ontwikkeld is. ●

Aanvragen

De lessen zijn aan te vragen via de Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) door een e-mail te sturen naar: info@szsh.nl of nonja.remijn@szh.nl. Op www.szh.nl staat meer informatie daarover en over de lessenserie zelf.